

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

В.В. Костін

“ 04 ” 09 20__ р.

ПРОГРАМА З ПІДГОТОВКИ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

практичної підготовки здобувачів другого (магістерського рівня)

галузі знань 05 «Соціальні і поведінкові науки»

спеціальності 053 «Психологія»

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою «Психології, педагогіки та філософії» Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: д. психол. н., проф. Соловйов О. В., к. психол. н., доц. О. В. Літвінова, к. психол. н., доц. Ушакова І. М., к. психол. н., доц. Білоус Р. М.

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри психології, педагогіки та філософії КрНУ (протокол № 1 від 01 серпня 2023 року)

Завідувач кафедри

Ольга ЛІТВІНОВА

Затверджено НМР факультету права, гуманітарних і соціальних наук
Протокол №1 від __4__ «_вересня_____» 2023 року

Голова НМР ФПГіСН

Людмила ВАСЕЧКО

ВСТУП

Програма атестаційного екзамену складена відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня. Відповідно до навчального плану підготовки студентів атестація випускників проводиться на основі засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освіти та професійної підготовки, оцінювання якості розв'язання випускниками задач діяльності, що передбачені освітньою програмою та рівня сформованості професійних компетенцій випускника Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського у відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня.

Екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти ступеня вищої освіти магістр створюється і діє відповідно до Положення про організацію навчального процесу у Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського, інших нормативних та рекомендаційних документів Міністерства освіти і науки України. Присвоєння кваліфікації магістр здійснює екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти ступеня магістр.

Атестаційний екзамен з фаху для здобувачів вищої освіти з освітньо-професійної програми Психологія спеціальності 053 Психологія ступеня вищої освіти «магістр» проводиться на основі навчальної програми, до якої входять дисципліни «Теоретико-методологічні проблеми психології», «Методика викладання психології в закладах вищої освіти», «Психологія кризових та психотравмуючих ситуацій», «Основи психосоматики», «Сучасні технології в консультуванні». Атестаційний екзамен для здобувачів вищої освіти з освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» за другим (магістерським) рівнем проводиться в усно-письмовій формі за екзаменаційними білетами.

Атестаційний екзамен для здобувачів вищої освіти з освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» за другим (магістерським) рівнем проводить екзаменаційна комісія у складі Голови та членів комісії. Екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем створюється щороку наказом ректора університету і діє відповідно до нормативних актів Міністерства освіти і науки України та Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

До складання атестаційного екзамену допускаються студенти, які повністю оволоділи навчальною програмою.

Мета атестаційного екзамену – виявлення рівня теоретичної та практичної підготовки магістрів зі спеціальності 053 «Психологія» згідно вимог освітньої програми.

Завдання атестаційного екзамену – встановлення фактичної відповідності рівня підготовки здобувачів вимогам освітньої програми зі спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня.

Компетентності атестаційного екзамену:

Інтегральна – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні:

ЗК 3 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4 – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні:

СК 1 – Здатність здійснювати теоретичний методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики.

СК 7 – Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК 9 – Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати атестаційного екзамену:

ПРН 1 – Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 4 – Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН 5 – Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН 7 – Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 10 – Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності

ПРН 11 – Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

На підготовку та проведення атестаційного екзамену відводиться 45 годин / 1,5 кредити ECTS.

1 Зміст і структура атестаційного екзамену

Атестаційний екзамен для здобувачів вищої освіти з освітньо-професійної програми «Психологія» другого (магістерського) рівня проводиться на основі навчальної програми дисциплін «Теоретико-методологічні проблеми психології», «Методика викладання психології у закладах вищої освіти», «Психологія кризових та психотравмуючих ситуацій», «Основи психосоматики», «Сучасні психологічні технології в консультиванні», затвердженої вченою радою Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

Атестаційний екзамен для здобувачів вищої освіти з освітньо-професійної програми «Психологія» другого (магістерського) рівня проводиться в усно-письмовій формі за екзаменаційними білетами.

Кожен екзаменаційний білет містить два теоретичних питання, 15 тестових завдань та практичне завдання. Структура білета дозволяє перевірити знання загальних та специфічних особливостей навчальних дисциплін, а також їх основних положень.

2 Вимоги до атестаційного екзамену

На атестаційному екзамені з освітньої програми «Психологія» другого (магістерського) рівня здобувачі мають виявити належний рівень знань щодо теоретико-методологічних проблем психології; знання основних методологічних принципів вивчення психічних явищ; аналіз та порівняння психологічних напрямів надання психологічної допомоги особистості з урахуванням вікового критерію, критерію психічного розвитку особистості та запиту клієнта; особливостей співвідношення норми та патології психічного розвитку; найважливіших положень психосоматики, кризової психології, наукові погляди та концепції надання психотерапевтичної допомоги; знання психолого-педагогічних принципів викладання психології в закладах освіти.

Здобувачі також мають виявити здатність самостійно знаходити необхідні психологічні знання, коректно тлумачити принципи надання психологічної допомоги та застосовувати їх до вирішення конкретних життєвих ситуацій.

Загальнотеоретична підготовка здобувачів має забезпечувати їхню здатність до самостійного пошуку, правильного тлумачення і застосування принципів психологічної науки та практики; складання програми надання психологічної допомоги; надання кваліфікованих психологічних консультацій та формулювання рекомендацій згідно клієнтського запиту.

Вимоги до рівня теоретичної підготовки студентів

Здобувачі повинні мати належний рівень знань усієї програми навчальних дисциплін, розуміти значення загальних положень навчальних дисциплін; володіти і правильно застосовувати відповідні категорії і поняття психологічної науки, розуміти їх сутність, значення; розуміти взаємозв'язок і взаємозалежність психічних явищ.

Загальнотеоретична підготовка студентів має забезпечувати їхню здатність до самостійного пошуку, правильного тлумачення і застосування положень психологічних законів; надання кваліфікованих психологічних консультацій та висновків; прийняття правових рішень та вчинення інших юридичних дій у відповідності із законом; застосування необхідних заходів щодо відновлення порушених прав; систематичного підвищення своєї професійної кваліфікації, вивчення законодавства та практики його застосування шляхом самоосвіти.

Атестація студентів проводиться на основі атестаційного іспиту з фаху для здобувачів вищої освіти з освітньо-професійної програми Конституційне і адміністративне право спеціальності 081 Право ступеня вищої освіти бакалавр з дисциплін спеціалізації. До атестації допускаються студенти, які виконали весь навчальний план підготовки. Атестація проводиться після закінчення екзаменаційної сесії восьмого семестру протягом одного тижня. Проведення

атестації бакалаврів має необхідний методичний супровід.

Оцінювання рівня якості підготовки студентів здійснюють голова та члени екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр за встановленими правилами, принципами і критеріями.

Рівень якості підготовки бакалавра визначається з використанням комплексної системи оцінювання: поєднання національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), системи оцінювання Київського національного лінгвістичного університету (за 100-бальною шкалою) та Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «F»).

3 Орієнтовні теоретичні питання з атестаційного екзамену для здобувачів другого (магістерського) рівня освітнього програми «Психологія»

Теоретико-методологічні проблеми психології

1. Психічний образ та його основна функція в ході переробки інформації.
2. Види наукових проблем у психології.
3. Сучасний стан психологічної науки.
4. Системний підхід до визначення поняття «особистість» в психології.
5. Співвідношення соціального та біологічного в психічному розвитку людини.
6. Психофізіологічна проблема як фундаментальна проблема психології.
7. Загальні уявлення про теорію та методологію науки.
8. Дефініція психіки з точки зору того, які функціональні та структурні особливості вона має
9. Принципи і закони вищої нервової діяльності.
10. Історичні підстави становлення предмету психології та засобів його пізнання.
11. Поняття діяльності в психології.

12. Функції та структура спілкування.
13. Методологічні принципи психології.
14. Сигнальна функція психіки.
15. Основні функції психіки в контексті когнітивних (інформаційних) уявлень.
16. Поняття психічного здоров'я особистості.
17. Теорія діяльності як методологічний підхід в психології.

Психологія кризових та психотравмуючих ситуацій

1. Поняття кризової психології та кризового консультування. Типи кризових ситуацій.
2. Поняття першої психологічної допомоги. Протоколи надання першої психологічної допомоги людині в екстремальній ситуації
3. Криза середини життя та зрілості. Кризи людей похилого віку.
4. Поняття «стресу» в психології». Стадії розвитку стресу за Г. Сельє.
5. Тривога і страх як реакції на кризові та травмуючі ситуації, психологічні маркери їх прояву. Психологічні техніки допомоги.
6. Стратегії подолання негативних наслідків переживання стресу. Інтегративна модель гнучкості до стресу.
7. Скорбота і горювання. Процес переживання горя за Е. Кюблер-Росс. Моделі переживання горя за Парксом і Боулбі, за Сандерсом та Дж. Уорденом.
8. Поняття «травми» в психології. Характеристика травматичних подій. Історичні передумови дослідження травматичних ситуацій в психології.
9. Нейробіологія стресових реакцій та травми.
10. Суїцидальна поведінка як реакція на пережитий травматичний досвід. Методи розпізнавання суїцидальних намірів, психологічна допомога.
11. Поняття «посттравматичний стресовий розлад» - історія вивчення питання. Критерії ПТСР за DSM-5.
12. Насилля як травматична ситуація. Види насильства. Гендерно-обумовлене насильство.

13. Вікові особливості реакцій на втрату. Особливості надання психологічної допомоги дітям в переживанні втрати

14. Діти і війна. Фактори впливу на сприйняття травмуючих подій дітьми.

15. Емоційне вигорання як реакція на хронічні кризові ситуації в професії.

16. Депресивні стани – особливості діагностики. Психологічні особливості консультування клієнтів, що долають кризу середини життя.

Основи психосоматики

1. Предмет і завдання психосоматики.
2. Принципи та методи психосоматики.
3. Особистість хворого та внутрішня картина хвороби.
4. Становлення галузі психосоматика: історичний аспект.
5. Чинники виникнення психосоматичних хвороб.
6. Психосоматика порушення харчової поведінки: види, симптоми, чинники, характер протікання, особистість хворого.
7. Психосоматика органів дихання: види, симптоми, чинники, характер протікання, особистість хворого.
8. Психосоматика ендокринної системи: види, симптоми, чинники, характер протікання, особистість хворого.
9. Психосоматика захворювань шкіри: види, симптоми, чинники, характер протікання, особистість хворого.
10. Психосоматика в онкології: види, симптоми, чинники, характер протікання, особистість хворого.
11. Психосоматичні аспекти депресії: симптоми, чинники, характер протікання, особистість хворого.
12. Психосоматика інфекційних захворювань: види, симптоми, чинники, характер протікання, особистість хворого.

13. Психосоматика головного болю: види, симптоми, чинники, характер протікання, особистість хворого.

14. Копінг-поведінка, типи та стратегії.

15. Діагностична бесіда. Алгоритм проведення.

16. Значення скарг і анамнезу в психосоматиці.

17. Психологічні тести в психосоматичній практиці.

18. Сутність і принципи психотерапії психосоматичних хвороб.

19. Психотерапевтичні напрями та їх ефективність у подоланні різних психосоматичних хвороб.

20. Сутність і процедура методу клінічної бесіди (за Ж. Піаже).

21. Психотерапія дітей із психосоматичними захворюваннями.

Методика викладання психології у закладах вищої освіти

1. Основні поняття педагогіки вищої школи: освіта, навчання, викладання, розвиток, компетентність.

2. Особливості організації навчального процесу у закладах вищої освіти відповідно до Болонської декларації.

3. Особливості викладання психології в закладах вищої освіти.

4. Принципи викладання психології в закладах вищої освіти.

5. Визначення змісту навчання при вивченні дисципліни.

6. Методи навчання при викладанні психології. Їх класифікації.

7. Форми навчання при викладанні психології.

8. Методика організації контролю навчальних успіхів студентів

9. Поняття педагогічної технології.

10. Прийоми навчання психології. Їх види.

11. Засоби навчання психології. Їх групи.

12. Лекції з психології: характерні особливості, вимоги до проведення, види.

13. Особливості проведення семінарських занять з психології. Види семінарських занять.

14. Практичні та лабораторні заняття з психології.
15. Організація різних видів практики з психології. Їх особливості.
16. Поняття про самостійну роботу студента. Зміст самостійної роботи.
17. Методика роботи з навчальною та науковою літературою.
18. Наукова робота студентів.
19. Види та форми перевірки знань (колоквиум, залік, екзамен, контрольна робота). Поняття самоконтролю
20. Професійна діяльність викладача ЗВО. Психологічний аналіз педагогічної комунікації.

Сучасні психологічні технології в консультуванні

1. Сучасні психологічні технології та їхні різновиди.
2. Види психологічних впливів.
3. Поняття тренінгових технологій та їхні різновиди.
4. Сучасні психотехнології у професіографічній діяльності.
5. Психотехнології трансформаційного виміру (психосинтез Р. Ассаджіолі, теорія С. Грофа, логотерапія В. Грофа, позитивна психотерапія Н. Пезешкіана).
6. Психоаналітичні технології З. Фрейда, А. Адлера, Г. Юнга. Символдрама.
7. Психотехнології цілісного «Я» - гештальт-терапія Ф. Перлза, трансактний аналіз Е. Берна.
8. Тілесно-орієнтований підхід психотерапії.
9. Феноменам трансферу й опору в рамках психоаналізу.
10. Головні мішені роботи психотерапевта в руслі когнітивно-поведінкової психотерапії.
11. Показання до когнітивної терапії та можливі обмеження в її застосуванні для депресивних клієнтів.
12. Техніки роботи психотерапевта з фобією в руслі когнітивно-поведінкового підходу.

13. Техніки роботи з автоматичними думками в когнітивній терапії А. Бека.
14. Гештальт-техніки в роботі з захисними механізмами інтроекцією та проекцією.
15. Гештальт-техніки в роботі з захисними механізмами ізоляції та дефлексії.
16. Основні техніки фасилітації розвитку «Я» в теорії К. Роджерса.
17. Техніки «інтерпретації» в клієнт центрованої терапії К. Роджерса та психоаналізі.
18. Значення понять «екзистенційний вакуум» і «езистенційна фрустрація» в логотерапії В. Франкла.
19. Особливості робочих стосунків між психотерапевтом і клієнтом в екофасилітативному та екзистенційному підходах.

4 Критерії оцінювання знань при складанні кваліфікаційного екзамену

Відповідно до логіки побудови екзаменаційного білету об'єктивна оцінка відповіді здобувача складається з таких рівнів:

- відповідь на п'ятнадцять тестових завдань;
- відповідь на два теоретичних питання;
- оцінювання вирішення здобувачем практичної ситуації.

Результати атестаційного екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою, яка розраховується як сума оцінок за відповіді на теоретичні питання, тестові завдання та практичну ситуацію. Максимальна кількість балів за єдиний (комплексний) білет становить 100 балів:

- за теоретичні питання – 30 балів ($30 * 2 = 60$);
- 15 балів за тестові завдання ($1 * 15 = 15$);
- 25 балів за вирішення практичного завдання.

У процесі оцінювання увага приділяється можливості студента застосовувати теоретичний та практичний матеріал програмного курсу

навчання з використанням психологічних законів та принципів психологічного дослідження. При відповіді на питання передбачений тісний зв'язок теорії з практикою.

Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання

При виставленні балів за теоретичні питання (перше та друге питання білету) враховується повнота відповідей здобувача на питання екзаменаційного білету, знання теоретичних концепцій, категоріального апарату, аргументація та чітке викладення матеріалу. Оцінювання усних відповідей здійснюється відповідно до конкретних питань екзаменаційного білету. Теоретичні питання № 1 та № 2 (по 30 балів максимум кожне), розподіл балів наведено у таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Розподіл балів за відповіді на теоретичні питання

№ з/п	Максимальна кількість	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1.	30 (відмінно)	Бездоганне володіння матеріалом, самостійність висновків, вияв творчості, уміння висловити власну точку зору на проблему, що розглядається; вияв всебічних та глибоких знань програмного матеріалу з наведених дисциплін; демонстрація знання основних категорій та понять психологічних дисциплін, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку і взаємодії; самостійні висновки студента, формулювання та аргументація власної точки зору; володіння інформацією щодо наукової літератури з вказаного питання; логічне і послідовне викладення матеріалу з питання білету.	25 – 30
	24 (добре)	Високий рівень знань студента щодо всієї програми навчальних дисциплін, однак, відповідь при цьому не містить самостійного аналізу питання або не повністю аргументована, або не містить окремих елементів чи ознак, які є суттєвими для характеристики предмету питання; відповідь містить незначні	18 – 24

		неточності, які не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття тощо); виявляє систематичний характер знань з дисциплін, але допущені незначні помилки у формулюванні термінів, категорій; дає правильні відповіді на додаткові питання членів комісії.	
	17 (задовільно)	Відповідь є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет питання, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту психологічних теорій та концепцій, нечіткі характеристики відповідних явищ; відповідь не є аргументованою, не містить посилань на першоджерела, що свідчить про наявність прогалин у знаннях здобувача; відповідь викладена з істотним порушенням логіки викладення.	11 – 17
	10 (незадовільно)	Здобувач не відповів на поставлене запитання, або відповідь є неправильною; не розкрито сутність питання, або допущені грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність знань у студента, або їх безсистемність та поверховість; відсутність вмінь щодо формулювання власної думки та вмінь щодо її викладення, незнання основних положень навчальної дисципліни; не знайомий з основною психологічною літературою; не дає правильні відповіді на додаткові запитання членів комісії.	0 – 10

Критерії оцінювання тестових завдань

Відповіді на тестові завдання оцінюються за кількістю правильних відповідей. Кількість тестових завдань в екзаменаційному білеті складає 15, тому сума балів розраховується як сума правильних відповідей на тестові завдання.

Критерії оцінювання виконання практичного завдання

Аналіз та розв'язок психологічного ситуаційного завдання оцінюється від 25 максимальних балів, розподіл балів наведено у таблиці 4.2.

Таблиця 4.2 – Розподіл балів за відповіді на теоретичні питання

№ з/п	Максимальна кількість	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1.	25 (відмінно)	Здобувач інтегрує знання програмного матеріалу з наведених дисциплін для творчого вирішення поставленої практичної ситуації; діє обґрунтовані відповіді на всі питання передбачені практичною ситуацією; розуміє та обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки між психічними явищами; дає правильні відповіді на додаткові запитання членів комісії стосовно даної ситуації.	25 – 20
	19 (добре)	Здобувач інтегрує знання програмного матеріалу з наведених дисциплін для творчого вирішення поставленої практичної ситуації; вміє застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичної ситуації, але виявляє незначні помилки в її вирішенні; дає неточні відповіді на додаткові запитання членів комісії щодо ситуаційного завдання.	14 – 19
	13 (задовільно)	Здобувач використовує знання програмного матеріалу з наведених дисциплін, але надає недостатньо аргументовані та вичерпні відповіді для вирішення практичної ситуації; дає неточні відповіді на додаткові запитання членів комісії щодо причинно-наслідкових зв'язків між психічними явищами та погано розуміє прийоми та техніки надання психологічної допомоги.	8 – 13
	7 (незадовільно)	Здобувач припускається грубих помилок при вирішенні ситуаційного завдання; не дає відповіді на додаткові запитання членів комісії.	0 – 7

Підсумкова оцінка

У підсумку відповіді на екзаменаційний білет підраховується сума балів за відповіді здобувача на усі завдання білету. Підсумкова оцінка виставляється на національній шкалою, 100-бальною, ECTS і фіксується у протоколі засідання екзаменаційної комісії (табл. 4.3).

Таблиця 4.3 – Шкала оцінювання атестаційного екзамену

Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Високий (творчий)	Відмінно
82–89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре
74–81	C		
64–73	D	Середній (репродуктивний)	Задовільно
60–63	E		
35–59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5 Рекомендована література

Теоретико-методологічні проблеми психології

Основна література:

1. Засекіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування: навч. посіб. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 184 с.
2. Калюжна Є. М. Теоретико-методологічні проблеми психології: навчальний посібник. Київ: ІПК ДСЗУ, 2019. 136 с.

3. Контури особистості в постнекласичній парадигмі // Людина в сучасному світі: в 3-х кн., кн.2. Психолого-антропологічний контекст: колективна монографія. Львів, 2012. 602 с.

4. Максименко С. Д. Теоретико-методологічні проблеми психології особистості [Електронний ресурс]. *Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України*, 2010. Випуск 7 С. 3–18. http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/soc_gum/Pspl/2010_7/3-18.pdf

5. Методологічні та теоретичні проблеми психології: навч. посібник / М. С. Корольчук, Ю. Л. Трофімов та ін. Київ: Ніка-Центр, 2008. 336 с.

6. Мясоїд П. Психологічне пізнання як предмет історичного мета теоретичного аналізу. *Теорія та історія психології*, 2016. №1. С. 64-90. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/4404/1/%D0%9C%27%D1%8F%D1%81%D0%BE%D1%97%D0%B4%20%D0%9F.pdf>

7. Рибалка В. В. Методологічні проблеми наукової психології: посібник. Київ: ІПООД НАПН України, 2017. 144 с.

8. Савчин М. В. Методологія психології. Київ: Академвидав, 2013. 224 с. URL: <https://academia-pc.com.ua/product/359>

9. Сватенкова Т. І., Тимошенко О. А. Методологічні та теоретичні проблеми психології: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 143 с. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/2021/zahal_psy_lib/144_Metodolohichni_ta_teoretychni_problemy_psykholohiyi.pdf

10. Семиченко В. Теоретико-методологічні проблеми сучасної психології. *Вісник національного авіаційного університету*, 2016. №9. С. 141-152.

11. Титаренко Т. М., Кочубейник О. М., Черемних К. О. Психологічні практики конструювання життя в умовах постмодерної соціальності: монографія [Електронний ресурс]. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Київ: Міленіум, 2014. 206 с. URL: <http://ispp.org.ua/files/1423061573.pdf>

12. Ушакова І. М. Теоретико-методологічні проблеми психології: курс лекцій. Харків. НУЦЗУ, 2016. 191 с.

Додаткова

1. Казмиренко В. О., Давидова О. В., Павленко Н. Г. Методологічні основи психологічного знання. *Юридична психологія*, 2019. №1(24). С. 15-23.

URL: <file:///D:/Downloads/1104-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-2223-1-10-20200115.pdf>

2. Панок В. Процеси синтезу в психології. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*. 2019. Вип. 60. С. 25–54.

3. Соловійов О. В., Літвінова О. В. Психічне оркеструє інформаційну активність мозку: від фізичного існування до психічно здійснюваного буття. *Психологія і особистість*, 2022. №2(22). С. 41-85. URL: (<http://psychpersonality.pnpu.edu.ua/issue/view/15890/8851>)

4. Соловійов О. В., Літвінова О. В. «Портрет» психіки на фоні фізичного світу: суб'єктивна оцінка та свобода вибору є рушіями інформаційного процесу в мозку. *Психологія і особистість*, 2023. №1. С. 10-82.

Психологія кризових та психотравмуючих ситуацій

Основна література:

1. Андерсен К., Рьокхольт Е., Рісе М. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких. Методичний посібник. Київ, 2020. 222 с.

2. Байер О. О. Життєві кризи особистості : навчальний посібник. Дніпро : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2010. 244 с. URL: <file:///D:/Downloads/59205309.pdf>

3. Вознесенська О. Л., Сидоркіна М. Ю. Арт-терапія у подоланні психічної травми: Практичний посібник. Київ: Золоті ворота, 2015. 202 с.
4. Гарькавець С. О. Віктимологія : підручник. Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. 116 с.
5. Герберг К. Розуміти травматичний досвід. Путівник для безпосередніх учасників та їхніх родин. Львів: Видавництво «Свідчадо», 2015. 71 с.
6. Гертман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору [Текст]; переклад. з англ. Окана Лизак, Окасана Наконечна, Олександр Шлапак. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 416 с.
7. Зливков В. Л., Лукомська С. О., Федан О. В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях. Київ : Педагогічна думка, 2016. 219с.
8. Коен Д., Маннаріно Е., Деблінджер Е. Психотерапія з дітьми та підлітками, які пережили травму та втрату. Львів: Свічадо, 2016. 264 с.
9. Коун О. М., Мельничук Т. І. Резилієнс-довідник: практичний посібник. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2023. 25 с.
10. Левін П. Зцілення від травми. Новаторська програма з відновлення мудрості тіла. Київ: Видавництво Ростислава Бурдаки, 2022. 156 с.
11. Мороз Р. А. Психологія травмуючих ситуацій та надання психологічної допомоги : методичні рекомендації. Миколаїв: Іліон, 2016. 224 с.
12. Невидимі наслідки війни. Як розпізнати? Як спілкуватись? Як допомогти подолати? Довідник для широкого кола фахівців / К. Возніцина, Л. Литвиненко. Київ, 2020. 192 с.
13. Прайтлер Б. На їхньому боці. Психосоціальна робота з травмованими біженцями. Переклад з німецької Мелашенко Д., Супрун Т. Львів: ВНТЛ-Класика, 2022. 156 с.

14. Психологічна допомога військовим. Київ: Видавництво психологічної літератури «Психобук», 2022. 124 с.

15. Туриніна О. Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 160 с. ULR: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/psiholog_travm.pdf

Додаткова

16. Безпальча Р. Запобігання торгівлі жінками та насильству в сім'ї: основи проведення тренінгів. Підручник з проведення тренінгів. Київ: Winrock International, 2004. 156 с.

17. Довідник діагностичних критеріїв DSM-5 від Американської психіатричної асоціації / пер. з англ. О. Лисак, М. Прокопович; наук. ред. В. Горбунова, Л. Засекіна О. Плевачук. Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2023. 536 с.

18. Літвінова О. В., Саріогло О. Психосоматична симптоматика у студентів-психологів в умовах переживання стресових подій. *Молодий вчений*. №7(107), липень, 2022. ULR: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5386/5279>

19. Літвінова О. В. Проблема психологічної підтримки чоловіків-військовослужбовців. *Соціально-психологічні проблеми гендерної стратифікації суспільства: матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (м. Дніпро, 24 червня 2022 р.)* / [редкол.: Ю. О. Бохонкова (голова)]. – Дніпро: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2022. С. 97-100.

20. Літвінова О. В., Петруніч Є. Ю. Соціально-психологічна адаптація українських біженців до умов проживання у Німеччині. *Тринадцяті Сіверянські соціально-психологічні читання: Матеріали Міжнародної наукової онлайн-конференції (25 листопада 2022 року, м. Чернігів)* / За наук. ред. О. Ю. Дроздова. Чернігів: НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2023. Т.1. С. 77-82.

21. Літвінова О. В., Велика Б. Ю. Копінг-стратегії студентів як фактор подолання стресу. *Virtus : Scientific Journal* / Editor-in-Chief M.A.Zhurba. September #56, 2021. P. 16-20.
22. Літвінова О. В., Бихкало Л. О. Вплив емоційних станів людей похилого віку на рівень їхньої життєстійкості. *Virtus : Scientific Journal* / Editor-in-Chief M.A.Zhurba. October #47, 2020. P.42-48.
23. Літвінова О. В., Пилипенко Л. В. Емпіричні показники психологічних складових самоствалення у чоловіків з набутими порушеннями опорно-рухового апарату. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»*. Випуск 1 (11), 2020. С.262-267.
24. Титаренко Т. Психологія життєвої кризи. Київ: Агропромвидав України, 1998. 348 с. ULR: <file:///D:/Downloads/63889120.pdf>

Основи психосоматики

Основна література:

1. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Довідник сімейного лікаря з питань психосоматики [Текст] / за ред. І. С. Вітенка. Київ: Здоров'я, 2012. 384 с.
3. Грицюк І. М. Основи психосоматики: методичні матеріали для студентів спеціальності «Практична психологія». Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 27 с.
4. Завгородня О. В., Курганська Л. О. Психологічне здоров'я людини: теоретичні аспекти та прикладні аспекти: монографія Київ: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2008. 167 с.
5. Коцан І. Я., Ложкін Г. В., Мушкевич М. І. Психологія здоров'я людини / За ред. І. Я. Коцана. Луцьк: РВВ-Вежа, 2011. 430 с.
6. Мілютіна К. Самодопомога: практикум для психолога. Київ: Шк. світ, 2017. 128 с.

7. Медична психологія [Текст]: підручник для студ. мед. вищ. навч. закл. Т .2. : Спеціальна медична психологія / за ред Г. Я. Пилягіної [Пилягіна Г. Я., Хаустова О. О., Марута Н. О., Абдрыхімова Ц. Б.]. Вінниця: Нова Книга, 2020. 496 с.

8. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. Навч. посіб. Київ: ВД «Слово», 2009. 462 с.

9. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультавання : навч. посібник / В. Г. Панок, Я. В. Чапак, Я. Ф. Андреева / за заг. ред. В. Г. Панка, І. М. Зварича. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 384 с.

10. Харченко Д. М. Психосоматичні розлади. Теорії, методи діагностики, результати досліджень: навчал. посіб. Київ : ВД «Слово», 2015. 280 с.

11. Aisenstein, M., Rappaport, E. (2022) Psychosomatics today: a psychoanalytic perspective. Routledge. 212 pages.

12. Heled, E. (2022) Chronic Illness and Disability in Psychoanalysis: A Theoretical Review of Structural Characteristics. *Psychoanalytic Psychology* 39:135-144.

13. Stern, J. (2021) *Experiencing the Body: A Psychoanalytic Dialogue on Psychosomatics*, by Jacques Press, Fotis Bobos, Jörg Frommer, Marina Perris-Myttas, Eva Schmid-Gloor, Bérengère de Senarclens, Christian Seulin, Luigi Solano, Nick Temple, Catherine Humble, London and New York, Routledge, 2019, 158 pp., ISBN: 9780367181574. *International Journal of Psychoanalysis* 102:813-817.

14. Thomä, H., Kächele, H., Ahrens, S., Bilger, A., Cierpka, M., Goudsmit, W., Hohage, R., Hölzer, M., Jiméenez, J. P., Köhler, L., Marten, R., Scharfenberg, J., Schors, R., Steffens, W., Szecsödy, I., Thomä, B., Wenzel, A. & Wilson, M. (1992) Preface. *Psychoanalytic Practice: 2 - Clinical Studies* 62:v-xv.

Додаткова

1. Волошко Н.І. Психологія становлення здорового способу життя учасників навчально-виховного процесу: Монографія // за ред. В. В. Рибалки. Київ : Логос, 2015. 416 с.

2. Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. 112 с.

3. Ялом І. Ліки від кохання та інші оповіді психотерапевта/ Пер. з англ. Н. Бхіндер. Київ: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. 416 с.

Методика викладання психології у закладах вищої освіти

Основна література:

1. Варій М. Й., Ортинський В. Л. Основи психології і педагогіки: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 207 с.

2. Вишневецький О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: навчальний посібник. Дрогобич: Коло, 2003. 154 с.

3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 88 с.

4. Ляховець Л. О. Методика викладання психології: навчально-методичний посібник. Чернігів: НУ «ЧК» імені Т.Г. Шевченка, 2020. 272 с.

5. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 141 с.

6. Романовський О. Г., Резнік С. М. Методика викладання психології: навчально-методичний посібник. Харків : ФОП Панов А. М., 2019. 51 с.

Додаткова

1. Кіржнер Л. О., Лепейко Т. І. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Харків : Вид-во ХНЕУ, 2006. 96 с.

2. Комишан М. В. Діагностика освітньої діяльності студентів на основі рейтингового підходу : теорія, методологія, практика : монографія. Харків : Новий колегіум, 2011. 297 с.

3. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьева О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Київ : КНТ, 2014. 262 с.

4. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 232 с.

5. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навчально-методичний посібник. Київ : ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.

6. Словник термінів з педагогіки вищої школи (українсько-англійський, англо-український) : навчальний посібник / О. І. Беспарточна, Л. В. Герасименко, Т. Б. Поясок. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2019. 120 с.

Сучасні психологічні технології в консультуванні

Основна література:

1. Дискурсивні технології самопроекування особистості: колективна монографія / Н. В. Чепелева, М. Л. Смульсон, С. Ю. Рудницька, О. В. Зазимко та ін. Київ, 2019. 170 с.

2. Інноваційні технології розвитку психологічних ресурсів особистості: колективна монографія / відпов. ред. Н. І. Тавровецька. Херсон: Вид-во ФОП Вишемирський В. С., 2019. 354 с.

3. Павлюк М. М., Шепельова М. В. Сучасні психологічні технології надання психологічної допомоги сім'ям постраждалих у подоланні складних життєвих обставин: практичний посібник. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2020. 124 с.

4. Психологічні технології ефективного функціонування та розвитку особистості: монографія / [за ред.: С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової,

В. Л. Зливкова]. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 540 с.

5. Розов В. І. Адаптивні антистресові психотехнології: навч. посібн. Київ: Кондор, 2005. 278 с.

6. Федоренко Р. П., Шкарлатюк К. І. Психологічний практикум з консультування: зміст, прийоми, технології [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації. Луцьк: Східноєвроп. Нац. Ун-т ім. Лесі Українки, 2012. с. (Посібники та підручники ВНУ ім. Лесі Українки). <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/770>.

7. Шебанова В. І. Практики консультування та терапії в кризових ситуаціях: навчально-методичні рекомендації [Текст]. Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2017. 136 с.

Додаткова

1. Bilous R., Popovych, I., Blynova, O., Kuzikova, S., Shcherbak, T., Lappo, V. Empirical research of vitality of representatives of parachuting and yoga practice: a comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport* ® (*JPES*), Vol. 21 (1), Art 29, pp. 218 - 226, January 2021. DOI:10.7752/jpes.2021.01029

2. Васківська С. В. Основи психологічного консультування : навчальний посібник. Київ: Четверта хвиля, 2004. 256 с.

3. Вереїна Л. В. Основи проведення соціально-психологічних тренінгів: навчальний посібник. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. 120 с.

4. Вітківська О. І. Професійне самовизначення особистості і практичні аспекти професійної консультації. Київ: Наук. світ, 2001. С. 64–74.

5. Герасіна С. В., Гуріна З. В. Практичний досвід психологічної реабілітації учасників АТО у рекреаційно-оздоровчому Центрі міста Хирів. Актуальні проблеми психології. Том XI. Психологія особистості, 2017. Випуск 15. С. 18-27.

6. Грись А. М., Максименко С. Д. Практика роботи психологів із військовослужбовцями, що повернулися із зони АТО: досвід та перспективи.

Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Том. XI: Психологія особистості, 2017, Випуск 15. С. 102-113.

7. Давидова О. В. Ефективність психотерапевтичних практик майндфулнес у регуляції стресостійкості в юнацькому віці. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія. Психологія»: Науковий журнал*. Острог: Вид-во НаУОА. червень, 2021. Випуск №-13. Острого. С. 96–103.

8. Католик Г., Калька Н. Психологія особистості (в схемах, презентаціях і таблицях): навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 158 с.

9. Коєн Д., Маннаріно Е., Деблінжер Е. Психотерапія з дітьми та підлітками, які пережили травму або втрату. Львів: Свічадо, 2015. 264 с.

10. Кокун О. М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності: [монографія]. Київ: Міленіум, 2004. 265 с.

11. Корольчук М. С., Крайнюк В. М. Теорія і практика професійного психологічного відбору: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Київ: Ніка-центр, 2006. 536 с.

12. Лефтеров В. О. Психологічні тренінгові технології в органах внутрішніх справ: [монографія: в 2-х т]. Донецьк: ДЮІ, 2008. Т. I.: Методологія психотренінгу та його використання у професійно-психологічному розвитку персоналу, задіяного в екстремальних видах діяльності, 2008. 242 с.

13. Магдисюк Л. І., Федоренко Р. П. Практикум психологічного консультування в юридичній сфері : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III–IV рівнів акредитації. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 320 с.

14. Мельничук О. Б. Основи психоконсультування та психокорекції: навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія» та спеціалізацією «Соціально-психологічна реабілітація». Київ : Каравела, 2015. 390 с.

15. Мицько В. М. Специфіка дистанційного психологічного консультування. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. № 1. 20011. С. 68-80.

16. Овсяннікова Я. О. Соціально-психологічний тренінг як засіб відновлення психологічної стійкості рятувальників ДСНС України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : 19.00.09 «Психологія діяльності в особливих умовах». Харків, 2010. 19 с.

17. Романчук О. Сім'я, що зцілює. Основи терапевтичного батьківства дітей, що зазнали скривдження та емоційного занедбання. Львів: Свічадо, 2016. 268 с.

18. Сміт П., Дирегров Е., Юле У. Діти і війна: навчання технік сцілення. Видавнича серія «Психологія, Психіатрія. Психотерапія». Львів. 2014. 86 с. URL: <https://tetyanapelekh.files.wordpress.com/2015/02/document-2.pdf>.

19. Сердюк Л. З., Чайка Г. В., Чиханцова О. А. Психологічні технології сприяння психологічному благополуччю особистості: методичні рекомендації. Київ–Львів, 2021. 68 с.

20. Технології професійної орієнтації населення в умовах ринку праці: кол. мон. Н. А. Побірченко, Н. І. Литвинова, В. В. Синявський [та ін.]. Київ: Педагогічна думка, 2011. 256 с.

21. Чепелева Н. В., Смульсон М. Л., Шиловська О. М., Гуцол С. Ю. Наративні психотехнології. Київ: Главник, 2017. 144 с. (Серія «Психологічний інструментарій»).

6 Зразок екзаменаційного білету

Форма № Н-5.05

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

Кафедра психології, педагогіки
та філософії

Освітній ступінь	магістр
Освітня програма	053 «Психологія»
Спеціальність	053 «Психологія»
Навчальна дисципліна	Атестаційний екзамен
Семестр	2 курс, 3 семестр

Екзаменаційний білет № 1 Теоретичні питання

1. Історичні підстави становлення предмету психології та засобів його пізнання.
2. Психотехнології трансформаційного виміру (психосинтез Р. Ассаджіолі, теорія С. Грофа, логотерапія В. Грофа, позитивна психотерапія Н. Пезешкіана).

Практична ситуація

Вам пропонується бесіда психотерапевта з клієнтом. Визначте особливості процедури та техніку, за допомогою якої працює психотерапевт. Уточніть напрямок психотерапії, в якому відбувається ця бесіда.

Жінка, 29 років, звернулася на консультацію з такими симптомами: у неї сильно напружується шия (переважно права половина), внаслідок чого голова зміщується вправо, зменшується її рухливість і цей нахил супроводжується тремором голови. Як правило, така реакція виникає в оцінних ситуаціях, наприклад під час іспиту або заліку, на семінарах (клієнтка здобуває другу в вищу освіту із психології). Віднедавна тремтіння голови почало з'являтися в менш значущих ситуаціях: коли клієнтці необхідно було зробити паспортну фотографію і фотограф попросив її трохи повернути голову вправо, у неї відразу підвищився тонус м'язів, і зробити цього нормально вона не змогла. При цьому тремтіння голови стали помічати люди навколо.

Як з'ясувалося у процесі терапії, такий симптом пов'язаний із почуттям тривоги й занепокоєння (можливо, страху) через фантазії про власну безпорадність у значущих ситуаціях. Сама моторна реакція також спричинює тривогу, оскільки може бути помітна навколишнім. Під час бесіди терапевт помітив, що клієнтка уникає дивитися в очі і відводить голову в бік, і звернув на це її увагу.

К.: Так, я й сама зауважувала, що мені складно дивитися в очі. Недавно усвідомила, чому саме... Це було давно. Мені було тоді років 7. Ми жили в К. (назва міста) з мамою і батькам. Батька пиячив, гуляв, бив маму й мене...

Розповідаючи це, клієнтка бентежиться, опускає очі й починає плакати.

Т.: Я розумію, як вам складно згадувати й розповідати...

К.: я згадала таку ситуацію, після якої, як мені здається, я й перестала дивитися в очі... Був вечір. Ми лежали з мамою в ліжку. Батька прийшов пізно і п'яний. Він зайшов до кімнати і став у дверях. Я дивилася на нього. І тоді він крикнув: «Ти чого дивишся на мене?!».

Надалі патерн уникання погляду став супроводжуватися моторною реакцією голови, що виражає підпорядковану позицію і почуття власної неспроможності (що, як з'ясувалося, непокоїло клієнтку протягом усього життя і позначилося на сімейних стосунках).

Терапевт рекомендував клієнтці вербально-моторну формулу, яку необхідно було виконувати щоразу в значущих оцінних ситуаціях: «Вам необхідно свідомо в момент виникнення занепокоєння трохи нахилити голову вправо, починати розглядати людину, з якою зв'язана тривога (наприклад, екзаменатора), і повторювати: моя голова починає трястися все сильніше і це робить мені приємність». Причому вона мала метою тренування навмисно шукати складні для себе ситуації і в жодному разі не уникати їх.

Тестові завдання

1. Назвіть прізвище класика вітчизняної психології.
 - а) Д. Свириденко;
 - б) Г. Костюк;
 - в) А. Самодрин.
2. Американський психолог Гордон Олпорт є автором:
 - а) теорії «Я – концепція»;
 - б) теорії самореалізації;
 - в) теорії життєвого потенціалу.
3. Сильний врівноважений рухливий тип темпераменту - ...
 - а) сангвінік;
 - б) холерик;
 - в) флегматик.
4. До активних методів навчання відносять:
 - а) відтворення навчального матеріалу, виконання вправ, дискусія;
 - б) синектичний метод, евристична бесіда, репродуктивна бесіда;
 - в) методи проблемного викладу, проектна діяльність, евристична бесіда;
 - г) репродукція, евристика, виконання вправ.
5. До методів проблемного викладу відносять:
 - а) пояснення, аналіз проблемної ситуації, дискусія;
 - б) мозковий штурм, тематична дискусія, аналіз проблемної ситуації, відповідь на проблемне питання;
 - в) роботу з книгою, евристичну бесіду, тематичну дискусію, розповідь;
 - г) пояснення, мозковий штурм, аналіз проблемної ситуації, роботу з книгою.
6. Найефективнішою для навчального процесу є:
 - а) довільна увага;
 - б) мимовільна увага;

- в) післядовільна увага;
- г) недовільна увага.

7. Автор класичної праці з психосоматики «Психосоматична медицина:

Принципи і практичне застосування»:

- а) З. Фрейд;
- б) Ф. Данбар;
- в) Ф. Александер;
- г) О. Феїхель;

8. Патогенні ефекти хронічного стресу пов'язані в першу чергу з дією:

- а) тиреоїдних гормонів;
- б) тимозина;
- в) глюкокортикоїдів;
- г) норадреналіну.

9. Автор психосоматичної концепції «особистісних профілів» -

- а) Ф. Данбар;
- б) Г. Гроддек;
- в) Ф. Александер;
- г) П. Сіфнеос.

10. На психотерапію після переживання втрати можна брати людину:

- а) після 9 днів;
- б) після пів року;
- в) після 40 днів;
- г) одразу після травматичної події.

11. За І. Г. Малкіною-Пих при консультуванні такі клієнти втрачають контакт із реальністю, їхні думки майже не пов'язані із почуттями, прагнуть до того, щоб оточуючі їх люди відчували почуття провини:

- в) нарцисичні клієнти;
- б) шизоїдні клієнти;
- в) obsесивні клієнти;
- г) компульсивні клієнти.

12. Модель гнучкості до стресу BASIC Ph належить:

- а) М. Лааду;
- б) Р. Лазарусу;
- в) В. Франклу;
- г) А. Арановському.

Затверджено на засіданні кафедри психології, педагогіки та філософії
протокол № _____ від _____ 2023 р.

Завідувач кафедри

Ольга ЛІТВІНОВА

Гарант ОП

Ольга ЛІТВІНОВА

Голова ЕК

Члени ЕК
